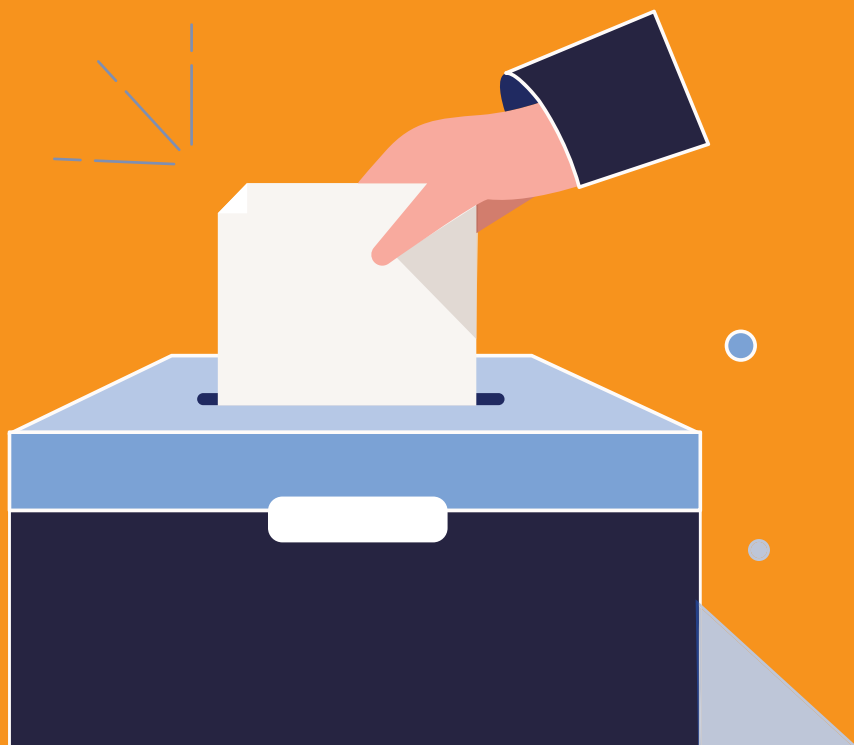

VODIČ ZA MLADE BIRAČE KOJI PRVI PUTA GLASUJU

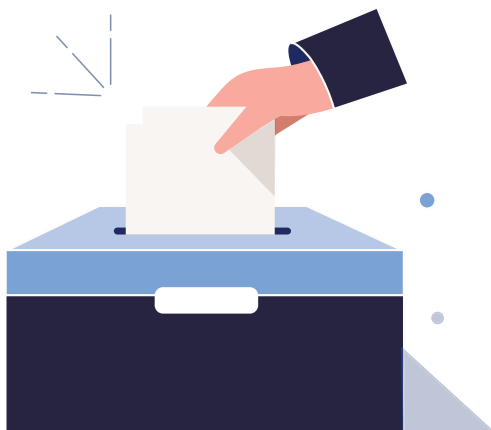

PRVI PUTA GLASUJEŠ?

Onog dana kada navršiš 18 godina postaješ punopravni član društva. Tada stječeš izborno pravo i možeš odlučivati o tome tko će biti narodni zastupnici koji će zastupati tvoja prava i interese u Narodnoj skupštini, tko će biti zastupnici u Skupštini Autonomne pokrajine Vojvodine i tko će biti vijećnici u tvom gradu/općini.

Jesi li razmišljao/la kako će izgledati tvoja zemlja za 10 ili 15 godina? Hoćeš li živjeti u zemlji u kojoj se poštuju ljudska prava, skrbi o okolišu, bori protiv siromaštva? Zemlji u kojoj su muškarci i žene ravnopravni? Zemlji koja će ti omogućiti slobodno putovanje i upoznavanje svijeta? Brine li te kako ćeš doći do posla koji bi volio/la? Što se događa s klimatskim promjenama i globalnim zagrijavanjem? Zdravstvom, obrazovanjem?

Sva ova pitanja utječu na tebe i one koje poznaješ i, na neki način imaju veze s politikom. Zato bi te trebalo zanimati!

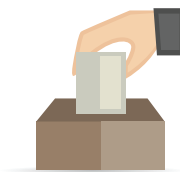

Politika je dio tvog svakodnevnog života i života ljudi do kojih ti je stalo. Dobra vijest je što možeš utjecati na poboljšanje stvari. Tvoj pogled na svijet je jedinstven i jednako važan kao bilo čiji drugi. Svijet u kojemu živimo mijenja se brzo i nemaš vremena biti nijemi promatrač. Stjecanjem prava glasa, stječeš i moć djelovanja i mijenjanja. Uključi se i oblikuj svoju budućnost.

Glasuj jer to je tvoje pravo. Odaberi kako želiš živjeti.

U nedjelju, **17. prosinca**, imat ćeš priliku prvi put glasovati, i to onako kako ti hoćeš. Više od 8000 biračkih mjesta bit će otvoreno i trebat će ti svega nekoliko minuta za glasovanje.

KOGA BIRAŠ 17. PROSINCA?

Glasovanjem na izborima i zaokruživanjem rednog broja ispred naziva jedne izborne liste na glasačkom listiću, sudjeluješ u izboru **250 narodnih zastupnika Narodne skupštine**, koji će, u tvoje i u ime svih građana Republike Srbije, donositi zakone i druge akte, birati Vladu i druge dužnosnike i kontrolirati rad Vlade i drugih državnih tijela.

Birači koji žive na teritoriju Autonomne pokrajine Vojvodine birat će **120 zastupnika Skupštine Autonomne pokrajine Vojvodine**, koji će donositi odluke i druge akte u svezi uređenja javnih poslova za ostvarivanje općih interesa pokrajine.

Birači u 66 općina/gradova birat će i **vijećnike skupština općina/gradova**, koji će donositi propise u svezi uređenja javnih poslova za ostvarivanje općih interesa lokalne samouprave.

Kandidate za narodne zastupnike, zastupnike i vijećnike predlažu političke stranke, koalicije političkih stranaka i skupine građana.

IMAŠ LI PRAVO GLASA?

Pravo glasa na parlamentarnim izborima imaju svi punoljetni državljani i državljanke Republike Srbije koji žive u zemlji i inozemstvu, nad kojima nije produljena roditeljska skrb, odnosno koji nisu potpuno lišeni poslovne sposobnosti.

Kako bi mogao/la glasovati, moraš biti upisan/a u popis birača i imati važeću osobnu iskaznicu ili putovnicu.

JESI LI UPISAN/A U POPIS BIRAČA?

Možeš provjeriti:

- odlaskom u svoju općinsku/gradsku upravu;
- upitom na web prezentaciji [Ministarstva državne uprave i lokalne samouprave](#);
- upitom na [Portal eUprava](#), ako si registrirani korisnik Portala eUprava i imaš mobilnu aplikaciju ConsentID ili kvalificirani elektronički certifikat.

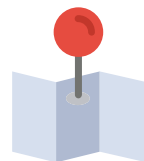
Ako nisi upisan/a u popis birača ili su u njemu nepravilno upisani tvoji podatci zahtjev za upis/promjenu podataka u popisu birača, možeš podnijeti općinskoj/gradskoj upravi u mjestu prema adresi iz osobne iskaznice ili putem [Portala eUprava najkasnije 1. prosinca](#).

Ukoliko si birač - pripadnik nacionalne manjine, imaš pravo podnijeti zahtjev tvojoj općinskoj/gradskoj upravi ili na [Portal eUprava](#) za upis tvojega imena i prezimena u popis birača, pored srpskog

jezika i ćirilичnog pisma i na jeziku i pismu tvoje nacionalne manjine.

U razdoblju **od 2. do 13. prosinca 2023. godine**, zahtjev za upis/promjenu podataka u popisu birača, podnosiš izravno Ministarstvu državne uprave i lokalne samouprave, ili preko tvoje općinske/gradske uprave, ili putem Portala eUprava.

GDJE GLASUJEŠ?

Na izborima glasuješ na biračkom mjestu na kojemu si upisan/a u izvadak iz popisa birača prema prebivalištu (adresa iz osobne iskaznice).

VAŽNO: Ukoliko zbog školovanja boraviš (boravište) u mjestu različitom od onoga u kojemu živiš i želiš tu glasovati, trebaš podnijeti zahtjev općinskoj/gradskoj upravi u tom mjestu, za upis u popis birača podatka da ćeš na predstojećim izborima glasovati prema mjestu tvojega boravišta (izabrano mjesto glasovanja), najkasnije 25. studenog 2023. godine.

Ukoliko se istodobno s parlamentarnim izborima održavaju i lokalni izbori, a ti se odlučiš izabrati mjesto u kojemu ćeš glasovati prema boravištu, nećeš moći glasovati na lokalnim izborima, jer je to moguće samo u mjestu u kojemu živiš, odnosno u kojemu imaš prebivalište.

ŠTO TREBAŠ RADITI NA DAN GLASOVANJA?

Biračka mjesta otvorena su od 7.00 do 20.00 sati i jasno su obilježena, kako bi ih svatko mogao lako naći. Glasovanje se najčešće obavlja u prostorijama škola, općina/gradova, vrtića, mjesnim zajednicama, domovima kulture.

Izbore na biračkom mjestu provodi birački odbor. Birački odbor ima stalni i prošireni sastav.

Stalni sastav (obvezatni) biračkog odbora čine predsjednik, dva člana i njihovi zamjenici. Njih imenuje lokalno izborno povjerenstvo, na prijedlog zastupničkih skupina u Narodnoj skupštini. Svaka zastupnička skupina ima pravo predložiti broj članova i zamjenika članova biračkih odbora koji proporcionalno odgovara zastupljenosti zastupničke skupine u Narodnoj skupštini, na dan raspisivanja izbora.

Svaki podnositelj proglašene izborne liste ima pravo predložiti člana i zamjenika člana u **prošireni sastav** biračkog odbora.

Birački odbor uređuje biračko mjesto na propisan način koji treba osigurati pravilnost i tajnost glasovanja, provodi glasovanje i utvrđuje rezultate glasovanja na biračkom mjestu.

Članovi biračkog odbora dogovaraju se o podjeli zaduženja tijekom dana za glasovanje (rukovanje UV svjetiljkom, utvrđivanje identiteta i pronalaženje birača u izvatku iz popisa birača, rukovanje sprejom, uručenje glasačkog listića, podučavanje o načinu glasovanja i dr.).

Osim članova biračkog odbora, na biračkom mjestu imaju pravo biti i **promatrači** (domaći i strani) koje je akreditiralo Republičko izborno povjerenstvo. Promatrači isključivo prate izborni postupak

na biračkom mjestu, odnosno samo promatraju provedbu glasovanja.

Kada dođeš na biračko mjesto:

- prilaziš članu biračkog odbora koji će ti UV svjetiljkom provjeriti kažiprst desne ruke kako bi utvrdio jesi li već glasovao/la, odnosno, imaš li tragove spreja za obilježavanje birača koji su glasovali;
- zatim, predaješ osobnu iskaznicu ili putovnicu drugom članu biračkog odbora kako bi utvrdio tvoj identitet. Poželjno je, ali nije nužno, imati sa sobom i poziv za glasovanje;
- nakon šta ti je utvrđen identitet, sljedeći član biračkog odbora traži tvoje ime i prezime u izvatku iz popisa birača, zaokružuje redni broj ispred tvojega imena i prezimena i ti se potpisuješ u odgovarajuću rubriku;
- kada se potpišeš u izvadak iz popisa birača, prilaziš članu biračkog odbora koji će ti obilježiti kažiprst desne ruke sprejom, čime se označuje svaki birač koji glasuje, dok će ti drugi član biračkog odbora uručiti glasački listić i podučiti te kako se glasuje.

Glasuješ osobno i tajno. Osobno glasovanje znači da možeš glasovati samo u svoje ime. Nitko ne smije utjecati na tebe kako glasuješ, niti si dužan bilo kome reći za koga si glasovao.

Otići ćeš iza zastora, **zaokružiti broj ispred naziva jedne izborne liste** za koju želiš glasovati.

Nitko te ne smije u tome ometati, odnosno gledati kako glasuješ. Ako ti bude povrijeđena tajnost glasovanja, imaš pravo pokrenuti postupak za poništavanje glasovanja na tvojemu biračkom mjestu.

Ako uslijed nepismenosti, slabovidosti, invaliditeta ili nekog drugog razloga nisi u stanju sam popuniti glasački listić, imaš pravo na biračko mjesto povesti pomagača koji će umjesto tebe popuniti glasački listić onako kako mu odrediš.

Kada zaokružiš broj ispred naziva jedne izborne liste, presavijaš i ubacuješ glasački listić u za to obilježenu glasačku kutiju. Nakon ovoga, napuštaš biračko mjesto.

Iznimno, ako u slučaju teške bolesti ili invaliditeta nisi u mogućnosti otići na biračko mjesto i glasovati, potrebno je **o tome izvjestiti lokalno izborno povjerenstvo najranije 14. prosinca a najkasnije 17. prosinca do 11.00 sati, odnosno birački odbor na dan glasovanja najkasnije do 11.00 sati.**

Glasovanje izvan biračkog mjesta podrazumijeva dolazak kod tebe tri člana biračkog odbora (povjerenici), koji:

- utvrđuju tvoj identitet;
- uz pomoć UV svjetiljke provjeravaju jesi li već glasovao/la;
- predaju ti potvrdu o izbornom pravu za glasovanje izvan biračkog mjesta koju trebaš potpisati i predati članovima biračkog odbora;
- obilježavaju ti kažiprst desne ruke sprejom i predaju ti: glasački listić, zbirnu izbornu listu i posebnu omotnicu u koju ćeš, nakon glasovanja, staviti popunjen glasački listić;
- upoznaju te s načinom glasovanja.

Nakon šta povjerenici biračkog odbora napuste prostoriju u kojoj ćeš glasovati, ti:

- glasuješ, sam/a ili uz pomoć pomagača;
- presavijaš glasački listić i ubacuješ ga u posebnu omotnicu, koju ćeš zatvoriti.

Nakon šta glasuješ, povjerenici biračkog odbora vraćaju se u prostoriju u kojoj si glasovao/la i:

- pečate naljepnicom posebnu omotnicu u kojoj se nalazi glasački listić;

- zapečaćenu omotnicu sa glasačkim listićem i potpisanom potvrdom o izbornom pravu za glasovanje izvan biračkog mjesta stavljaju u službenu omotnicu.

Po povratku na biračko mjesto, povjerenici biračkog odbora predaju predsjedniku biračkog odbora službenu omotnicu koji on otvara, provjerava nalazi li se u njoj tvoja potpisana potvrda o izbornom pravu za glasovanje izvan biračkog mjesta, zaokružuje redni broj pod kojim si upisan/a u izvadak iz popisa birača i na mjestu označenom za potpis stavlja opasku da si glasovao/la izvan biračkog mjesta. Nakon toga, otvara zapečaćenu omotnicu i presavijeni glasački listić ubacuje u glasačku kutiju.

ŠTO SE DOGAĐA KADA SE GLASOVANJE ZAVRŠI I BIRAČKO MJESTO ZATVORI?

Kada se biračko mjesto zatvori, birački odbor pristupa utvrđivanju rezultata glasovanja. Nakon šta utvrdi rezultate glasovanja, birački odbor u obvezi je drugi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora koji sadrži rezultate glasovanja istaknuti na biračkom mjestu.

Prvi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora, birački odbor predaje lokalnom izbornom povjerenstvu, koje ga skenira i objavljuje na web-prezentaciji [Republičkog izbornog povjerenstva](#).

Ukoliko te zanimaju rezultati glasovanja, moći ćeš ih vidjeti na tvom biračkom mjestu, kao i na web-prezentaciji [Republičkog izbornog povjerenstva](#).

Za više informacija o izborima možeš posjetiti web-prezentacije Republičkog izbornog povjerenstva www.rik.parlament.gov.rs i biraci.parlament.gov.rs.

Svojim glasom biraš svoju budućnost!

REPUBLIČKO IZBORNO POVJERENSTVO

Kralja Milana 14, 11000 Beograd, Srbija

T: 011/3026-000, 011/3026-100, 011/3026-200

E: rik@parlament.rs, izbori@parlament.rs

www.rik.parlament.gov.rs

Instagram

riksrbije

YouTube

Republičko izbornopovjerenstvo

